

Fikret Bila

## Siyasi haritada Güneydođu'nun konumu

Başbakan Yardımcısı Cemil Çiçek, seçimlerden sonra herkesin gördüğü ama ifade etmekten kaçındığı bir gerçeği yansıttı. Seçim sonuçları gösterdi ki, DTP Güneydođu'nun hâkim partisi. Güneydođu'yu silme DTP kazandı. Neden kazandığını da Cemil Çiçek gibi herkes biliyor. DTP bölge halkının oylarını "Kürt partisi" olduğu için aldı. Yaptığı veya yapacağı belediye hizmetleri için değil. Bu gayet açık. Çiçek'in, "Hizmet mi, kimlik mi?" sorusunu gündeme getirmesi bu gerçeği yansıtır. Başbakan Yardımcısı, "Biz hizmet dedik, seçmen kimlik dedi" demek istiyor.

### Hizmet mi, kimlik mi?

İktidarların götördükleri hizmet ile aldıkları oy arasında doğru bir orantı vardır. "Vaatler" bu nedenle seçim kampanyalarının en önemli aracıdır. Seçmenin siyasi tercihini etkileyen en önemli faktörlerin başında ekonomik koşulların geldiği de bir gerçektir.

Nitekim AKP'nin 2002'de tek başına iktidar olmasındaki temel faktörlerden biri, öncesinde yaşanan ekonomik krizdir. Dönemin iktidar partilerini Meclis dışında bırakan da AKP'yi iktidara taşıyan da büyük ölçüde ekonomik koşullar olmuştur. Buna karşın Güneydođu'ya baktığımızda, bu faktörün, etkisini giderek yitirdiği gözleniyor. Yerine "kimlik" güdüsünün geçtiği görülüyor. DTP'ye oy veren seçmenin ekonomiye değil kimliğe bakarak tercih yaptığı tartışma götürmeyecek kadar net bir gerçektir.

### CHP ve MHP niye yok?

Seçimden sonra CHP ve MHP'ye yöneltilen eleştirilerin başında "Güneydođu'da niye yoksunuz?" oldu. İki partiye de Güneydođu'da "sıfırsınız" eleştirisi yöneltildi. CHP ve MHP'nin Güneydođu'da olmayışı şaşkırtıcı değil. PKK-DTP çizgisinin hâkim olduğu Güneydođu'da, CHP ve MHP nasıl var olacak? Bu iki partiden de "ayrılıkçı" bir çizgi beklemek yanlış olur. PKK-DTP söylemini "taklit" etmeleri de inandırıcı olmaz. Bu, Türkiye'ye bakışla ilgili bir sorundur. Nasıl DTP bazı bölgelerde yoksa, CHP ve MHP'nin de Güneydođu'da olmaması sürpriz değildir. Güneydođu, 30 yıldır süren ağır terör koşulları altında ayrı bir ulus tezine doğru siyasallaştırılmış bir bölgedir. PKK-DTP çizgisinde, ayrı bir ulus tezini kabul ettirmek oy kullanan seçmen ve yerel gibi görünen, ancak "merkezi alternatif yönetim" gibi çalışan bir yönetim yapısı yadsınmaz bir gerçektir.

Bu koşullara rağmen CHP ve MHP, bölgede olmamalı mı? Elbette olmalı. Ancak, bunun zor olduğu gerçeği de kabul edilmeli. Sorun Kürt kimliğini tanımak ise bugün bunu reddeden parti yok. CHP de MHP de kabul ediyor. Ama bu bölge halkı bunu yeterli görmüyor. PKK-DTP çizgisi kimliğini üst kimlik olarak, ulus kimliği olarak görüyor ve bunun anayasal güvenceye bağlanmasını istiyor.

CHP ve MHP'den istenen, Güneydođu'da Kürtçü, Orta Anadolu'da dinci, Ege'de laik, İç Ege'de, Karadeniz'de milliyetçi olmak ise bu nasıl olabilir ki? Her parti her soruna yaklaşımını belli bir tutarlılık içinde ve bir programla ortaya koyar, her bölge

için farklı devlet yapısı ve ulus anlayışı benimseyemez.

Bu bağlamda CHP de MHP de “Kürt sorunu” olarak tarif edilen soruna yaklaşımlarını ortaya koymuşlardır. Bu yaklaşım, bölge seçmeni taraftan benimsenmemiştir. Yine görüşlerine destek bulmak için elbette çalışmalarını sürdürmeleri gerekir.

### **AKP'nin durumu**

AKP'nin bölgedeki durumu farklı. DTP'nin en büyük rakibi konumundadır. AKP aldığı oylarla bölgede DTP dışındaki siyasi varlık olduğunu kanıtlamıştır. Bunun da özel nedenleri vardır. İktidar partisi olması, dini değerler üzerinden siyaset yapması, zaman zaman “Kürt kimliği” konusunda DTP'ye yakın söylemler kullanılması bunlar arasında sayılabilir. Kürtçe TV yayını başta olmak üzere bu konuda attığı bazı adımlar da diğer partilere göre bir avantaj sağlamıştır. Ancak, “tek millet” dediği noktada, desteği azalmıştır. Bu sınır, 29 Mart seçimlerinde de ortaya çıkmıştır.